

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

kwiecień-maj-czerwiec

Nr 43
(2/2018)

WYDZIAŁ ZAMIEJSKOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPURKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JULDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walenty GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 | e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

ANGELIKA CIŻYŃSKA *Zasadność istnienia Trybunału Stanu w systemie organów państwa Rzeczypospolitej Polskiej* | 9

JAKUB KOZŁOWSKI *Zasada pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej jako strukturalna podstawa systemu prawa unijnego* | 29

ANNA GRZYWACZ *Problematyka wymogu oryginalności w prawie autorskim w świetle orzecznictwa w Europie - Polsce i Hiszpanii* | 41

GRZEGORZ TYLEC *Monitoring wizyjny jako ingerencja w sferę dóbr osobistych* | 56

PAWEŁ JUŚCIŃSKI, PRZEMYSŁAW PIOTR JUŚCIŃSKI *Ochrona wizerunku contra wolność prasy: publikowanie fotografii oskarżonego w świetle polskich regulacji i orzecznictwa ETPC* | 79

MAREK BIELECKI *Zakres wolności religijnej w domach pomocy społecznej. Uwagi na kanwie wyroków WSA w Lublinie z 11 grudnia 2012 r. (II SA/Lu 897/12) i WSA w Gliwicach z 12 kwietnia 2016 r. (IV SA/G1 757/15)* | 103

JAN KLUZA *Wniosek o ściganie przestępstwa w procesie karnym* | 121

KAROLINA PAŁKA *Penalizacja kłamstwa o Auschwitz na przykładzie systemów prawnych wybranych krajów* | 132

ADRIAN ROMKOWSKI *„Sprawstwo kierownicze” i „sprawstwo polecające” w perspektywie podstaw odpowiedzialności za wykroczenia* | 145

GRZEGORZ WOLAK *O pojęciu pracownika z art. 218 § 1a k.k.* | 159

ANDRZEJ PIECZYWOK *Podstawowe kategorie etyczno-prawne i organizacyjne w pracy zawodowej funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa publicznego* | 183

MAGDALENA JASKULSKA *Odpowiedzialność materialna pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy* | 201

JUDYTA PRZYŁUSKA-SCHMITT *Bitcoin – ujęcie w polskim prawie podatkowym* | 243

ARTUR LIS, SYLWESTER BORYS *Wpływ niemieckich rozwiązań ustrojowych na władzę ustawodawczą w Polsce (zarys zagadnienia)* | 253

KAROLINA PAŁKA, MAREK STOLORZ *Bankomaty i wpłatomaty obsługujące kryptowaluty – problemy prawne* | 285

PAWEŁ KOŁEK *Usługi medyczne - zwolnienie z podatku od towarów i usług* | 300

MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRUHŁAYA *Personel jako najważniejszy element marketingu mix w przedsiębiorstwie turystycznym* | 321

ROBERT PARUZEL *Problem innowacji – ujęcie teoretyczne* | 334

ZBIGNIEW KLIMIUK *Metody i formy popierania polskiego eksportu w okresie międzywojennym. Pośrednie formy popierania eksportu (część III)* | 347

TOMASZ GUZIK *Ocena instytucji klauzuli arbitrażowej z perspektywy ekonomicznej analizy prawa* | 369

MAŁGORZATA SZRENIAWSKA *Urzędowe kontrole żywności* | 381

Glosa

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku NSA z dnia 29 sierpnia 2017 r., I OSK 3017/15* | 391

Sprawozdanie

ARTUR LIS *Jubileuszowa pielgrzymka do Rzymu na 100-lecie KUL* | 402

Contents

Articles

ANGELIKA CIŻYŃSKA *The legitimacy of the existence of the State Tribunal in the system of organs of the state of the Republic of Poland* | 9

JAKUB KOZŁOWSKI *Principle of the primacy of European Union law as a structural basis of the EU law system* | 29

ANNA GRZYWACZ *The requirement of originality in copyright law in light of the European - Polish and Spanish Judgments* | 41

GRZEGORZ TYLEC *Video monitoring as infringement of moral rights* | 56

PAWEŁ JUŚCIŃSKI, PRZEMYSŁAW PIOTR JUŚCIŃSKI *Protecion of the person's image contra freedom of the press: publishing photographs of the accused in light of Polish regulations and the ECHR case law* | 79

MAREK BIELECKI *The scope of religious freedom in residential homes. Comments on the basis of the sentences of Provincial Administrative Court in Lublin from the 11th of December 2012 (II SA/Lu 897/12) and Provincial Administrative Court in Gliwice from the 12th of April 2016 (IV SA/G1 757/15)* | 103

JAN KLUZA *Application for prosecuting offense in a criminal trial* | 121

KAROLINA PALKA *Penalization of the Auschwitz denial by the example of the legal system in selected countries* | 132

ADRIAN ROMKOWSKI *„Administering the perpetration” and „ordering the perpetration” in the perspective of basis of liability for contraventions* | 145

GRZEGORZ WOLAK *About the notion of employee under art.218 §1a Penal Code* | 159

ANDRZEJ PIECZYWOK *Basic ethical and legal categories in the professional work of officers of public security services* | 183

- MAGDALENA JASKULSKA *Material liability of the employee for the damage caused to the employer* | 201
- JUDYTA PRZYŁUSKA-SCHMITT *Bitcoin - an approach to Polish tax law* | 243
- ARTUR LIS, SYLWESTER BORYS *Influence of German political solutions on the legislative branch in Poland (outline of the issue)* | 253
- KAROLINA PALKA, MAREK STOLORZ *Legal problems of cryptocurrences ATMS* | 285
- PAWEŁ KOŁEK *Medical services - exemption from a tax on goods and services* | 300
- MARCIN MOLENDNA, MARTA KRUHLAYA *Personnel as an essential element of marketing mix in the tourism industry* | 321
- ROBERT PARUZEL *The problem of innovation - a theoretical approach* | 334
- ZBIGNIEW KLIMIUK *Indirect methods and forms of promoting Polish exports in the interwar period (part III)* | 347
- TOMASZ GUZIK *The Evaluation of Arbitration Clause from the perspective of Economic Analysis of Law* | 369
- MAŁGORZATA SZRENIAWSKA *Official food inspections* | 381

Gloss

- SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 6 July 2017 file ref. II OSK 2766/15* | 391

Report

- ARTUR LIS *The Jubilee Pilgrimage to Rome on the 100th Foundation's Anniversary of John Paul II Catholic University of Lublin* | 402

Judyta Przyłuska-Schmitt

Bitcoin – ujęcie w polskim prawie podatkowym

Bitcoin - an approach to Polish tax law

I. Bitcoin w ujęciu podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych

Dochody osiągnięte z obrotu wirtualną walutą bitcoin rozpatrywać można na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych. Na dzień 3 lipca 2016 w wyszukiwarce indywidualnych i ogólnych interpretacji podatkowych dostępnej na stronie Ministerstwa Finansów istniało 39 interpretacji podatkowych w tym zakresie, przy czym ich liczba ciągle wzrasta potwierdzając wagę podejmowanej problematyki. Na dzień 10. 01. 2018 r. informacji zawierających treści dotyczące wirtualnych walut jest już 74. Są to materiały skierowane do mediów, jak i odbiorcy indywidualnego, ostrzegające zarówno przed konsekwencjami obrotu wirtualnymi walutami, ale także podkreślające, iż nie są one prawnym środkiem płatniczym.

Na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych należy rozróżnić dwie zasadnicze sytuacje: podatnika dokonującego transakcji wirtualnymi walutami w ramach prowadzonej działalności lub osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Dla tych ostatnich posiadanie bitcoinów jest alternatywnym sposobem oszczędzania, chociaż ryzykownym, gdyż niepodlegającym ochronie ze strony instytucji państwowych.

Dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej zgodnie z art. 18 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych transakcja zbycia wirtualnej waluty bitcoin stanowić będzie przychód z praw majątkowych. Dochodem podlegającym opodatkowaniu będzie osiągnięta w danym roku podatkowy

nadwyżka sumy przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania¹. Kosztami uzyskania przychodów są wszystkie koszty pośrednio lub bezpośrednio związane z osiągnięciem przychodu, za wyjątkiem wymienionych w art. 23 uopdof².

W interpretacji indywidualnej wydanej przez Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi organ podatkowy stwierdził, że dochody z praw majątkowych podlegają sumowaniu z innymi dochodami, a następnie powinny zostać opodatkowane odpowiednią stawką, tj. 18% albo 32% i zostać wykazane w zeznaniu rocznym (PIT-36) składanym w terminie do 30 kwietnia roku następnego. W tym też terminie powinien zostać uiszczony należny podatek. Warto podkreślić, że przychód powstanie z chwilą zbycia wirtualnej waluty. W 2015 roku możliwe stało się odliczenie od uzyskanego przychodu poniesionych kosztów z tego tytułu.³

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i rozliczające się na podstawie podatku dochodowego stanowią niezwykle szeroką grupę. Osiągane przez nie dochody mogą podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych według progresywnej lub proporcjonalnej skali podatkowej lub też mogą skorzystać z jednej z uproszczonych form opodatkowania, tj. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej. Powstaje w tym miejscu pytanie, czy wszystkie formy opodatkowania działalności gospodarczej są dostępne dla przedsiębiorców zajmujących się obrotem wirtualnymi walutami?

W świetle obecnie obowiązujących przepisów prawa, osoby fizyczne zajmujące się zarobkowo obrotem kryptowalutami, takimi jak bitcoin, nie mogą być opodatkowane na zasadach karty podatkowej.

W interpretacji indywidualnej wydanej w dniu 29.06.2016 r. Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu na pytanie wnioskodawcy, czy do opodatkowania przychodu uzyskanego z obrotu wirtualną walutą bitcoin można zastosować ryczałt od przychodów ewidencjonowanych wg stawki 3%, odpowiedział twierdząco⁴. Wnioskodawca zamierzał pozyskiwać kryptowalutę w dwojaki sposób, tzn. pierwotnie w procesie wydobywania lub poprzez jej zakup od podmiotów trzecich, np. na giełdzie internetowej. Opodatkowanie na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych jest możliwe, gdyż zgodnie z art. 8 ustawy

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm., art. 9 ust. 2).

² Tamże, art. 22 ust. 1

³ Interpretacja indywidualna, IPTPB1/4511-583/15-4/MD z dnia 21 grudnia 2015 r., Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi.

⁴ Interpretacja indywidualna, ILPB1/4511-1-261/16-6/PP z dnia 29 czerwca 2016 r., Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu

o zryczałtowanym podatku od osób fizycznych tej formy opodatkowania nie stosuje się do następujących podatników⁵:

1. opłacających podatek w formie karty podatkowej (na zasadach określonych w rozdziale 3 niniejszej ustawy),
2. korzystających, na podstawie odrębnych przepisów, z okresowego zwolnienia od podatku dochodowego,
3. osiągających w całości lub w części przychody z tytułu:
 - a) prowadzenia aptek,
 - b) działalności w zakresie udzielania pożyczek pod zastaw (prowadzenie lombardów),
 - c) działalności w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych,
 - d) prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie wolnych zawodów innych niż określone w art. 4 ust. 1 pkt 11,
 - e) świadczenia usług wymienionych w załączniku nr 2 do UZPDOF,
 - f) działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych,
4. wie odrębnych przepisów, z wyjątkiem wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii,
5. podejmujących wykonywanie działalności w roku podatkowym po zmianie działalności wykonywanej:
 - a) samodzielnie na działalność prowadzoną w formie spółki z małżonkiem,
 - b) w formie spółki z małżonkiem na działalność prowadzoną samodzielnie przez jednego lub każdego z małżonków,
 - c) samodzielnie przez małżonka na działalność prowadzoną samodzielnie przez drugiego małżonka
 - jeżeli małżonek lub małżonkowie przed zmianą opłacali z tytułu prowadzenia tej działalności podatek dochodowy na ogólnych zasadach,
6. rozpoczynających działalność samodzielnie lub w formie spółki, jeżeli podatnik lub co najmniej jeden ze współników, przed rozpoczęciem działalności w roku podatkowym lub w roku poprzedzającym rok podatkowy, wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres działalności podatnika lub spółki.

Oczywiście, aby móc skorzystać z tej formy opodatkowania musi zostać spełniony ogólny warunek uprawniający podatnika do rozliczania się z urzędem skarbowym na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, czyli

⁵ Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, (Dz. U. z 2015r. poz. 1893 ze zm., art. 8).

nieprzekroczenie przez podatnika w poprzednim roku podatkowym limitu uzyskanych przychodów na poziomie 150 000 euro w przeliczeniu na polskie złote⁶. Konieczne jest także złożenie do właściwego – ze względu na miejsce zamieszkania – Naczelnika Urzędu Skarbowego zawiadomienia o wyborze tej właśnie formy opodatkowania. Zawiadomienie powinno zostać dokonane przed uzyskaniem pierwszego przychodu lub do 20 stycznia danego roku podatkowego.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. b) i pkt 5 lit. b) uzpdf, wnioskodawca będzie uprawniony do zastosowania 3% stawki opodatkowania przychodów osiąganych ze zbycia wirtualnej waluty. Ten bowiem rodzaj działalności został zakwalifikowany jako działalność usługowa w zakresie handlu. Stanowisko to potwierdzają: interpretacja indywidualna wydana przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 29 października 2015 r. (nr IPPB1/415-1078/15-2/EC), interpretacja indywidualna wydana przez Dyrektora Izby Skarbowej Poznaniu z dnia 30 października 2014 r. (nr ILPB1/415-746/14-4/AA), oraz interpretacja indywidualna wydana przez Dyrektora Izby Skarbowej Łodzi z dnia 18 lipca 2014 r. (nr IPTPB1/415-221/14-10/KSU).

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w zakresie obrotu wirtualnymi walutami na zasadach ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych może osiągać przychody także z innej działalności gospodarczej opodatkowanej na zasadach ogólnych według skali progresywnej lub proporcjonalnej (IPTPB1/415-606/14-4/MD, IPPB1/415-433/14-2/JB)⁷.

W świetle orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej bitcoinowe transakcje zostały zwolnione z opodatkowania podatkiem VAT. Nasuwa się jednak pytanie, czy zwolnienie to obejmuje również kwotę prowizji naliczanych od zrealizowanych transakcji walutą bitcoin. W tej właśnie sprawie do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie w dniu 12 lutego 2016 r. wpłynął wniosek o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej. Wnioskodawca w ramach prowadzonej działalności w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością chciał świadczyć usługi pośrednictwa w zawarciu transakcji kupna i sprzedaży waluty bitcoin przez Internet. Jego zadaniem byłoby wyszukiwanie najkorzystniejszej ceny waluty bitcoin, a zyskiem byłoby prowizja obliczona w oparciu o ceny nabycia bitcoina. Zapłata prowizji spoczywałaby na sprzedawcy wirtualnej waluty, który otrzymywałby kwotę pomniejszoną o wielkość prowizji. W ocenie organu skarbowego czynności wykonywane przez wnioskodawcę, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy

⁶ Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym ... art. 6 ust. 4

⁷ Interpretacja indywidualna, IPTPB1/415-606/14-4/MD z dnia 6 lutego 2015 r. Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi, Interpretacja indywidualna, IPPB1/415-433/14-2/JB z dnia 16 lipca 2014 r. Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie

o podatku od towarów i usług, należy zakwalifikować jako świadczenie usług i jako takie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT⁸. Bowiem, w myśl art. 73 Dyrektywy Rady 2006/112/WE podstawę opodatkowania obejmuje wszystko, co stanowi zapłatę otrzymaną lub którą dostawca lub usługodawca otrzyma w zamian za dostawę towarów lub świadczenie usług od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z subwencjami związanymi bezpośrednio z ceną takiej dostawy lub ze świadczeniem. Kwota prowizji będzie stanowić podstawę opodatkowania podatkiem od towarów i usług według stawki 22%, (która od 1.01.2011 roku wynosi 23%⁹).

II. Miejsce opodatkowania czynności sprzedaży wirtualnej waluty

Kolejnym aspektem nad którym warto się zatrzymać, jest miejsce opodatkowania podatkiem VAT czynności sprzedaży wirtualnej waluty x.coinów dokonywanej przez stronę internetową www.X.com, w przypadku podmiotów niemających siedziby i miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, miejsca stałego zamieszkania lub zwykłego pobytu w Polsce. Bowiem, co do zasady, miejscem świadczenia usług na rzecz podatnika jest miejsce, w którym podatnik (usługobiorca) posiada siedzibę działalności gospodarczej¹⁰. W przypadku, gdy usługi są świadczone dla stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, które znajduje się w innym miejscu niż siedziba jego działalności, miejscem tym jest stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej. Jeśli zaś usługobiorca nie posiada siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, miejscem świadczenia usług jest miejsce, w którym posiada on stałe miejsce zamieszkania lub też stałe miejsce pobytu¹¹.

Zdaniem Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie miejscem świadczenia usługi, a zarazem także opodatkowania usługi sprzedaży wirtualnej waluty dla podmiotu będącego podatnikiem mającym siedzibę w Unii Europejskiej, w sytuacji, gdy usługi są świadczone dla stałego miejsca prowadzenia działalności w Polsce - będzie Polska. Również świadczenie usługi sprzedaży x.coinów dla podmiotu nieprowadzącego działalności gospodarczej mającego stałe miejsce

⁸ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, art. 8 ust.1)

⁹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, art. 41 ust. 1, art.146 a ust. 1

¹⁰ Tamże art. 28b ust.1

¹¹ Tamże, art. 28b ust. 3

zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu w Polsce, gdy miejscem faktycznej konsumpcji tej usługi jest terytorium Polski zgodnie z art. 28k ustawy o podatku od towarów i usług będzie terytorium naszego kraju, czyli Polska¹².

III. Różnice kursowe w transakcjach bitcoin

Całościowe podejście do zagadnienia obrotu wirtualną walutą bitcoin, wymaga jednak przeanalizowania wpływu różnic kursowych na przychody i koszty podatkowe związane z obrotem tego typu walutami. O wydanie interpretacji indywidualnej w tej sprawie zwrócił się do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie podatnik, który planował rozszerzenia prowadzonej działalności o uruchomienie internetowego serwisu, poprzez który użytkownicy serwisu mogliby składać zlecenia kupna i sprzedaży bitcoin. Wnioskodawca realizując zlecenia dokonywałby zakupu na giełdzie określonej ilości bitcoinów, a następnie odsprzedawał je zleceniodawcy. W zamian otrzymywałby prowizję, w wysokości 5% wartości transakcji. Ponieważ kurs bitcoina jest niezwykle zmienny, dlatego przeprowadzonym transakcjom towarzyszyć będą różnice kursowe. Wnioskodawca zapytuje zatem, czy przychody i koszty podatkowe wynikające z handlu walutą bitcoin podlegają korekcie o różnice kursowe?¹³

Zdaniem organu skarbowego, na mocy art. 14b ust.1 uopdf, podatnicy zobligowani są do ustalenia różnic kursowych, które odpowiednio zwiększają przychody (dodatnie różnice kursowe) albo koszty uzyskania przychodu (ujemne różnice kursowe) w wysokości kwoty wynikającej z różnicy pomiędzy wartościami określonymi w art. 24 ust. 2-3 uopdf. Należy podkreślić, że z punktu widzenia podatkowego z różnicami kursowymi mamy do czynienia, jeśli dane zdarzenie gospodarcze wyrażone zostało w walucie obcej i jego realizacja nastąpiła również w obcej walucie. W odniesieniu do sytuacji podatnika organ podatkowy uznał, iż ponieważ w świetle obowiązujących w Polsce aktów prawnych, bitcoin nie jest walutą uznawaną za prawny środek płatniczy i nie funkcjonuje jako instrument rynku pieniężnego, dlatego przychody i koszty podatkowe przedsiębiorstw zajmujących się handlem wirtualną walutą bitcoin nie będą podlegały korekcie o różnice kursowe. Art. 24c uopdf ma bowiem zastosowanie do kursu walutowego oraz do wartości przychodu oraz kosztu podatkowego

¹² Interpretacja podatkowa IPPP3/4512-626/15-2/RD z dnia 21 października 2015 r. do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie

¹³ Interpretacja indywidualna, IPPB1/4511-68/16-4/EC z dnia 20 kwietnia 2016 r. do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie

wyrażonego w obcej walucie, a ponieważ bitcoin jest walutą wirtualną, za którą nie stoi żaden rząd ani bank centralny, to na gruncie prawa podatkowego nie można go zrównać z walutą obcą.

IV. Dokumentowanie przebiegu transakcji

Opodatkowania obrotu walutami wirtualnymi dokonywanego w ramach prowadzonej działalności wymaga odpowiedniego udokumentowania przebiegu transakcji zarówno dla celów podatku od towarów i usług, jak i podatku dochodowego. Spełnienie tego warunku, niezbędnego dla rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych nie jest zadaniem prostym, chociażby ze względu na specyficzną anonimowość wirtualnych walut. Wystawienie faktury potwierdzającej przebieg operacji gospodarczej, będącej podstawą zapisów w ewidencji przychodów, podatkowej księdze przychodów i rozchodów lub też księgach rachunkowych wymaga w świetle zapisów rozporządzenia ministra finansów z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia księgi przychodów, ustawy o rachunkowości¹⁴ oraz ustawy o podatku od towarów i usług, wskazania stron zawieranej transakcji. W tym miejscu należy zauważyć, że od początku 2014 roku istnieje możliwość zastosowania faktury uproszczonej, w której nie ma obowiązku podawania danych nabywcy i sprzedawcy, ale jej zastosowanie jest ograniczone, gdyż dotyczy jedynie transakcji o wartości nieprzekraczającej 100 euro albo 450 zł.

V. Sprzedaż bitcoin przez osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej

Wiele osób fizycznych nabyło kryptowaluty w celach inwestycyjnych bądź ciekawych kierunku rozwoju tego technologicznego eksperymentu. Teraz, gdy ich cena po kilku latach ich przetrzymywania istotnie wzrosła nosi się z zamiarem ich sprzedaży. Zadają sobie jednak pytanie, jakie skutki podatkowe rodzi sprzedaż bitcoinów po dłuższym okresie ich posiadania?

¹⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*, (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 - art. 21), Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o *podatku od towarów i usług*, (Dz. U. z 2016 r. poz. 710 - art. 106e).

Na pytanie to udziela odpowiedzi ubiegłoroczna interpretacja indywidualna z dnia 3 kwietnia 2017 r. nr 2461-IBPB-2-2.4511.12.2017.2.BF¹⁵, dotycząca opodatkowania sprzedaży posiadanych bitcoinów, które zostały zakupione w 2011 r. Wnioskodawczyni zakupiła bitcoiny za pośrednictwem nieistniejącej już giełdy i nie ma potwierdzenia dokonania tej transakcji, a samej zapłaty za nabyte bitcoiny dokonała przekazem pocztowym. W 2017 r. zamierza sprzedać posiadane bitcoiny. Powstaje więc pytanie, jakie skutki podatkowe rodzi sprzedanie w 2017 r. bitcoinów zakupionych w 2011 r., na które nie posiada żadnego potwierdzenia zakupu? Jej zdaniem, powinna w zeznaniu rocznych PIT-36 składanym za 2017 r. do końca kwietnia 2018 r. uwzględnić przychód ze sprzedaży bitcoinów (w rubryce prawa autorskie i inne prawa, o których mowa w art. 18 ustawy), na co będzie posiadała elektroniczny wyciąg z giełdy, na której dokona sprzedaży. Natomiast koszty uzyskania przychodów pozostaną pustym miejscem, gdyż nie jest w stanie udokumentować kosztów zakupu bitcoinów z 2011 r. Z taką interpretacją zgodził się Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej i uznał ją za prawidłową.

We wcześniejszej interpretacji, z dnia 20 marca 2017 r. nr 0461-ITPB1.4511.27.2017.2.MR¹⁶ stwierdzono m.in., iż wyżej zaprezentowane rozliczenie dotyczy czynności, które nie są wykonywane w sposób zorganizowany i ciągły co oznacza, że nie posiadają znamion działalności gospodarczej określonej w art. 5a pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Na uwagę zasługuje również moment powstania przychodu podatkowego z tytułu obrotu wirtualnymi walutami, którym jest moment zawarcia transakcji, ich sprzedaż, przewalutowanie, gdy wnioskodawca otrzymuje określone wartości pieniężne.

VI. Podsumowanie

Proces posługiwania się wirtualnymi walutami wciąż postępuje. Obecnie tego typu środków wymiany, inwestycji czy lokaty kapitału są już setki. Technologie informatyczne oplatają niemal każdy aspekt życia człowieka, a pieniądź zawsze był przedmiotem pożądania. Dążenia do stworzenia lepszego systemu

¹⁵ Interpretacja indywidualna nr 2461-IBPB-2-2.4511.12.2017.2.BF z dnia 3 kwietnia 2017 r., Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej Bielsko-Biała (www.interpretacje.org) Skutki podatkowe sprzedaży kryptowaluty bitcoin.

¹⁶ Interpretacja indywidualna nr 0461-ITPB1.4511.27.2017.2.MR z dnia 20 marca 2017 r., Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w Bydgoszczy, (www.interpretacje.org) Zbycie waluty i kryptowaluty, revenue sharing.

finansowego nie ustają, przy czym interesy uczestników rynku są odmienne. Rządy dążą do uszczelnienia podatkowego za pomocą totalnej kontroli każdej możliwej transakcji, a społeczeństwo pragnie w jak najmniejszym stopniu dzielić się swoimi zyskami.

Bibliografia

- Interpretacja indywidualna, IPTPB1/4511-583/15-4/MD z dnia 2015.12.21 Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi,
- Interpretacja indywidualna, ILPB1/4511-1-261/16-6/PP z dnia 29.06.2016 Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu,
- Interpretacja indywidualna, IPTPB1/415-606/14-4/MD z dnia 6.02.2015 Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi,
- Interpretacja indywidualna, IPPB1/415-433/14-2/JB z dnia 16.07.2014 Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie,
- Interpretacja indywidualna nr 2461-IBPB-2-2.4511.12.2017.2.BF z dnia 3.04.2017, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w Krakowie,
- Interpretacja podatkowa IPPP3/4512-626/15-2/RD z dnia 21.10.2015 do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie,
- Interpretacja indywidualna, IPPB1/4511-68/16-4/EC z dnia 20.04.2016 do Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie.

Streszczenie

Wokół walut cyfrowych narosło szereg interpretacji podatkowych, gdyż specyfika obrotu tego typu walutami odnosi się zarówno do podmiotów (uczestników rynku), jak i formy opodatkowania, której te podmioty podlegają. W obszarze podatku od wartości dodanej, 22 października 2015 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakwalifikował wymianę bitcoin, jako usługę zwolnioną z VAT. Mimo to pozostaje szereg wątpliwości, jak postępować z dochodami osiągniętymi z tytułu obrotu tego typu walutami. Biorąc pod uwagę skomplikowaną materię szeroko ujętych kwestii podatkowych, celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie różnych interpretacji podatkowych w tym obszarze, które niejednokrotnie są wzajemnie sprzeczne. Poczynione analizy prowadzi do wniosku, iż kwestie podatkowe będą w przyszłości jednolicie uporządkowane, bowiem rosnąca na świecie popularność cyfrowych walut powoduje, iż w centrum zainteresowania instytucji państwowych znajduje się kwestia ich opodatkowania.

SŁOWA KLUCZOWE: podatek, bitcoin, cyfrowa waluta, wymiana

Summary

A number of tax interpretations have arisen around digital currencies, as the specificity of trade in this type of currencies applies to both entities (market participants) and the

form of taxation to which these entities are subject. In the area of value added tax, on 22 October 2015, the Court of Justice of the European Union qualified the exchange of bitcoins as a service exempt from VAT. Nevertheless, there remain a number of doubts as to how to handle the revenues generated from trading in this type of currency. Considering the complex matter of broadly understood tax issues, the purpose of this article is to present various tax interpretations in this area, which are often contradictory. The analyzes made lead to the conclusion that tax issues will be uniformly ordered in the future, because the growing popularity of digital currencies in the world makes the issue of taxing them the focus of interest of state institutions.

KEY WORDS: tax, bitcoin, digital currency, exchange.

Autor

dr ekonomii, adiunkt, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, Wydział Nauk Społecznych, Katedra Instytucji i Rynków Finansowych.